

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över remiss Kontroller vid högskoleprovet – ett lagförslag om åtgärder mot fusk (SOU 2019:37)

Vi instämmer i förslagen men vill framhålla följande:

Att kroppsvisitera för att förhindra fusk vid högskoleprovet är en känslig fråga och skulle ha ett annat ändamål än kroppsvisitation har i andra rättsliga sammanhang så som vid tvångsvård eller vid brottsbekämpande verksamhet. Vi delar bedömningen att åtgärden kroppsvisitation av provdeltagare står i rimlig proportion till vad som står att vinna med åtgärden och att den är en godtagbar begränsning av skyddet mot kroppsvisitation i ett demokratiskt samhälle. Enligt regeringsformen får skyddet mot kroppsvisitation begränsas genom lag och vi vill i detta sammanhang understryka vikten av att lagen utformas på ett klart och tydligt sätt som gör det möjligt för myndigheter att tillämpa lagen på ett rättssäkert sätt.

2 § i Förslag till lag (0000:00) om kontroll vid högskoleprovet är vag i sin utformning med avsaknad av tydliga rekvisit för när kontroll med radiovågor **får** utföras. Mot bakgrund av detta är det av yttersta vikt att det finns tydliga rutiner för hur provledarna, med bärbar detektionsutrustning under pågående prov, får gå runt i provlokalen och rikta utrustningen mot enskilda provdeltagare. Provledarna måste utbildas i såväl praktisk hantering av utrustningen som hur bemötandet sker vid kontroll med radiovågsdetektor. Detta för att förhindra att enskilda provdeltagare eller grupp av provdeltagare känner sig utpekade eller stigmatiserade eller att det blir ett störande och stressande moment för provdeltagarna.

Omfattningen vid allmän in- eller utpasseringskontroll, i antal tillfällen och procent, av de sammantagna åtgärderna kroppsvisitation och radiovågskontroll i sal bör noga övervägas så att provdeltagarna i tillräckligt hög grad avskräcks från att fuska, detta för att åtgärderna ska få avsedd effekt.

För att uppnå syftet med kontroller vid högskoleprovet ligger det i sakens natur att planering och andra förberedelser inte är helt allmänt kända. Vi instämmer i förslaget att det bör införas en sekretessreglering med offentlighet som presumtion där det är möjligt att skydda uppgift om planering och förberedelser av kontroller om det kan antas att syftet med kontrollen motverkas om uppgiften röjs. Vidare instämmer vi i förslaget att införa ett skydd för anmälare/tipsare, en möjlighet att sekretessbelägga uppgift i anmälan eller utsaga från enskild som kan avslöja den enskildes identitet hos UHR och lärosäten. Att utforma detta skydd med ett rakt kvalificerat skaderekvisit ligger i linje med hur andra motsvarande lagrum, för att skydda anmälare, är utformade tex. inom Socialtjänst eller Hälso-och sjukvård.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad ställföreträdande rektor efter föredragning av enhetschef Anna-Karin Thimgren. I den slutliga handläggningen har också jur. kand. fil dr. universitetslektor Annika Rosén, Fakulteten för lärande och samhälle, deltagit.

Per Hillbur
Stf. rektor

Anna-Karin Thimgren
Facility service,
Gemensamt verksamhetsstöd